

Előfizetési árak helyben és vidéken:

Egy évre . . .	12 korona
Felévre . . .	6 korona
Negyedévre . . .	3 korona
Egyes szám ára	12 fillér

MEGJELENIK VASÁRNAP
ÉS CSÜTÖRTÖK REGGEL

HATÁRÓR

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

□ □ Ujvidék, □ □
Petőfi-utca 47. szám,ahová a lap szellemi s anyagi részét
illető közlemények küldendők.Ilyen közleményeket és megkérés-
éseket lapunk nyomdája is elfogad.

Az Országos Függetlenségi és 48-as Párt Délvidéki és Alföldi Függetlenségi Párt Ujvidéki Hivatalos Lapja.

Kezdjünk munkához.

Beköszöntött a szeptember s ezzel elérkezett az ideje annak, hogy az ujvidéki függetlenségi és 48-as párt ismét felvegye azt a közhasznú közéleti munkát, amelyet júniusban, a beállott nyár s az azzal együttjáró közéleti szünet miatt abbahagyott.

S ha valaha, úgy éppen most kell az ujvidéki függetlenségi és 48-as pártnak erős munkához készülődnie, amikor a június hóban lezajlott országgyűlési képviselőválasztások eredményeként kisebbséggé vált Ujvidék város közéletében, mint ahogy kisebbséggé változott az országos függetlenségi és 48-as párt az országos közéletben.

Mert egy olyan közéleti pártnak, aminőt az ujvidéki függetlenségi és 48-as pártnak megmaradt hűséges és igaz katonái alkotnak, a megváltozott helyzet nem ronthatja meg eddigi munkakedvét és régi kitartását.

Akik nem a saját érdekeiket, hanem a közérdeket szolgálták mindig közéleti tevékenységük folyamán, azoknak ez a megváltozott helyzet csak a szerepüket cserélheti ki.

Ha az ujvidéki függetlenségi és 48-as pártnak, mint többségnek az volt a feladata, hogy alkosson és vezessen Ujvidék város közéletében, abban a pillanatban, amint kisebbséggé szorult le, az lett hivatásává, hogy a mostani kétes származású többségnek váljék félelmes ellenőrzőjévé és ha kell, szigorú kritikuskává.

S ennek az új hivatásának betöltése nem kevésbé lehet dicsőteljes és kedves, mint mikor a többség ünneplélt birtokosa volt.

Hiszen ha keserű is az ellenzéki kis darab kenyere, de ezt a körülményt bőven kárpótolja annak az édes tudata, hogy ehhez a közéleti működéshez még csak árnyéka sem férhet a többségi állapotban végzett közéleti munkához szükségképpen tapadó nyilt és alatomos gyanúsításoknak.

Szóval itt az ideje annak, hogy az ujvidéki függetlenségi és 48-as párt újból felvegye közéleti tevékenységének a múltalban levő nyár kezdetével elejtett fonálát.

Itt az ideje, hogy evégből mindenekelőtt jöjjön tisztába azzal, hogy a júniusi özvíz után kik maradtak meg táborában, hűen és kitartóan, a törvényhatósági bizottsági tagok közül, a választópolgárok s általában a közéleti munkára természetesen hivatott, bár nem választó polgárság soraiból.

Ennek utána pedig kellő körültekintéssel meg kell csinálni mielőbb az újjászervezést, meg kell csinálni, ha éppen 100-an lennénk is.

Kellő körültekintéssel azért, hogy a jövőben ne ismétlődhessenek meg azok a gyalázatoságok, amelyeknek az ujvidéki „nemzeti” munkapárt megszületése alkalmával voltunk megdöbbenően tanúi, amikor a pártunk vezérkarából csúful megszököttek voltak a fő beharangozók, mert most már arra a pártra sütött az életet és kenyeret adó nap, mert most már azon a párton volt látható az új — főispán.

Igaz, hogy ez már — micisipkában.

Ha pedig az újjászervezéssel is megfelelően elkészültünk, — amelynek folyamán semmiesetre sem hagyandó ki a meglévő „Függetlenségi kör” kérdésének gyökeres elrendezése — azonnal lásson hozzá e szervezet kedvvel lelkesedéssel és kitartóan a fent vázolt nemes feladatának igazi megvalósításához, hogy ekként mindenképpen méltó legyen a függetlenségi és 48-as politika szépséges törekvéseihez.

Kötelessége ez az ujvidéki függetlenségi és 48-as pártnak annyival inkább mert közéletünk nagy harcok küszöbén áll, amelyekben csak azok állhatják ki a tüzpróbát s csak azoké lehet a győzelem, akik szervezettek, fegyieimtartók, lelkesek és kitartók!

Tehát csak fel mielőbb a fejtegetett ellenzéki munkára!

Tanév kezdetén.

Szeptember az iskolák kapunyitásának hónapja, midőn két havi pihenés után a Muzsák újra megnyílt csarnokai ismét befogadják a tanulni vágyó és tanulni hivatott ifjúságot.

Az iskolának ma, a létért való nehéz és fárasztó küzdelem korszakában az a hivatása, hogy az ifjúságot az életre nevelje. Azonban

korántsem elég, hogy egyedül az iskola tegye magáévá az életre való oktatás és nevelés elvét, ebben a nagyfontosságú, életbevágó kérdésben a szülőkre is felelősségterhes közreműködés kötelessége hárul,

A gyermek nevelésében és oktatásában a család és iskola édes testvérek kell, hogy legyenek. Az nevelve tanít, ez tanítva nevel és így a nevelés és tanítás szent ügyét mindenkinek egyaránt kell ápolnia, támogatnia s a siker érdekében közösen munkálkodnia. Eszerint tehát a szülő és tanító a nevelés-oktatásban közös munkatársak és szövetségesei, akiknek vállvetett erővel, sok jóakarattal és ügybuzgósággal kell a jövő nemzedék felnevelésére irányuló munkában résztvenniük.

A kis gyermeket *ovodába* adja a szülő, ahol az édesanya helyett második anya veszi örködő oltalma alá azokat a kisdedeket, akiknek úgy értelme, mint érzelme szunnyad még s akik itt nyerik az első öntudatot, azt a legelső drága gyöngyöt, mely azután fokozatosan csiszolva, értelemmé fejlődik s alakul át.

A nagyobb gyermeket már az *iskolába* iratják be, ahol a házi nevelés fundamentumán a tanító türelme, szorgalma és oktatási módszere építeni kezdi az ismereteknek azt a hajlékát, amely az embert az élet küzdelmeiben és viharaiban megvédi és a mindennapi megélhetés szellemi tőkájével látja el. Itt formálódik az állatszerű emberből az Isten képmása. Az élet ma már oly annyira küzdelmes és a mindennapi megélhetés annyi ismeretet kíván, annyi fejtörést okoz, hogy a népiskolai ismeretek nélkül még az utolsó munkás ember se boldogulhat.

Aki azután nagyobb képzettséget akar adni, az *ipari, kereskedelmi* és egyéb *felsőbb tanulmányok* csarnokába adja be gyermekét. Itt már komoly és erős munka vár úgy a diákra, mint a tanárra. Ez az élet próbaosztálya, ahol több évi tanulmány után elválik, hogy ki mire született és sorsát a szerint intézi.

Üdvözöljük tehát a tanév kezdetén a különböző tantestületek tagjait, akik magasztos hivatásuk jól felfogott, átértett tudatában megújult erővel, buzgósággal és kitartással látnak a nagy munkához. A szülőknél pedig éber figyelmükbe ajánljuk az odaadó közreműködést az oktatókkal, hogy a szellemi szántás és vetés a legjobb termést eredményezze majd az iskolaév végén.

Magyarország földmívelő ország, de az évről-évre aggasztóan romboló viszonyok arra utalják még a földmívelést is, hogy gyermekeinek

Bogdány és Társa, Ujvidék

II., Rákóczi-ut 66. (Telefon 219.) ☎ Budapest, VI., Dálnok-u. 12. SAJÁT HÁZBAN TELEFON 988.

Központi fűtés, szellőztetés, vízvezeték, csatorna és világítási berendező vállalat.

szellemi tőkéről is gondoskodjék, annyival inkább, mivel az anyagi töke pusztul, veszendőben van.

Mivel pedig Magyarország az eltévesztett pályák hazája is, ne vaktában taníttassa a szülő a gyermekét, hanem a jól megválasztott uton bocsássa ki a nagy világba.

Adja a Szentlélek ereje, hogy a most beköszöntő tanév az ifjuságnak, nemzetünk virágának és jövő reményének bő szellemi aratást hozzon!

Állami jutalmak ipari munkásoknak.

A kereskedelemügyi miniszter elhatározta, hogy évenként bizonyos számú jutalmat ad a kereskedelmi és iparkamarák javaslatára oly ipari munkásoknak, kik hosszú és hűséges szolgálattal és ezzel párosult egyéb kiváló jó tulajdonságokkal erre érdemeket szereztek. E jutalmakból évenként 5 esik a szegedi ker. és iparkamara területére (Szeged, Hmvásárhely, Baja, Szabadka, Ujvidék, Zombor és Csongrád Bács-Bodrog vármegyéek) és ezek rendszerint minden évben a karácsonyi ünnepek körül osztatnak ki megfelelő ünnepélyességgel. A kitüntetett munkások mindegyike 100 koronát és a jutalmazás indokait tartalmazó elismerő okmányt kap.

A kitüntetésre való javaslatétel és a jutalmak kiosztása a kamara feladatát képezvén, felkérjük a kerület munkaadóit, úgy a gyárosokat, mint a kisiparosokat, hogy közöljék a kamarával azon munkásaik névsorát, az azokra vonatkozó és a jutalomra való érdemességét bizonyító adatok kíséretében, kiket a jutalmazásra érdemesnek tartanak.

A kitüntetésre való igény előfeltételei a következők: 1.) Magyar állampolgárság. 2.) Tényleges ipari munkában való állandó alkalmaztatás.

3.) Legalább 15 évi megszakítás nélküli működés az ipari munka körében.

4.) A rendes munkabér, vagy munkakereset évi összege, a bejelentés évében 2000 koronát meg nem haladhat.

Mindezen feltételek teljesítése hiteles okiratokkal, esetleg a munkakönyvvel, vagy annak hiteles másolatáva bizonyítandó.

A kellően felszerelt ajánlások legkésőbb f. szept. 10-ig küldendők be a szegedi kereskedelmi és iparkamarához.

Levelezés.

Belgrád, 1910. aug. 29-én.

Tegnap egy budapesti házaspárral, akik csakis a magyar nyelvet bírják, érkeztünk meg a velünk szomszédos Szerbia fővárosába, a Balkán igazi kapujába. A hajóállomásról a vasúti állomás felé haladva, villanyos tramvajon értünk a „Slavija“ vendéglőhöz. Innen pedig egy másik villanyoson a „Roszija“ felé szándékoztunk a várost megtekinteni, ami a nyitott alacsony kocsikon igen könnyű. Alig hogy leültünk, beszédbe bocsátkozott velem egy gyalogos podporucsnik (hadnagy), akinek köszönhetjük, hogy kivételesen a királyi palota belsejét is megtekinthettük.

A régi konak le van bontva, ott csak az őrség helyiségei vannak. A hadnagy, miután egy katonai akadémiái tanár századossal beszélt, azonnal intézkedett, hogy minket az udvari marsallhoz bevezessen egy udvari zsendár, onnan a „király úr“ — így említik a szerb felséget — első hadsegédéhez utasítottak. Ott egy őrtiszt bemutatkozott, s miután megkérdezte nevünket és foglalkozásunkat, a legnagyobb készséggel sietett kívánságunknak eleget

Általános
igazság, hogy az emberek
egyenlő
véleményre jutnak, ha
közvetlen
tapasztalataik egyenlőek.
Szerte az egész országban
községenkénti
tapasztalatok bizonyítják
immár, hogy százával és
ezrével keresik fel az **uj-**
vidéki ártézi gyógyfürdőt,
melynek vize nem
titkos,
hanem valódi és mégis
csodás hatású és könnyü-
vé teszi a
választást,
hogy pénzünket külföldre
vigyük-e, vagy
követeljük
a szenvedő betegről, hogy ha-
zájában, Ujvidéken, keressen
betegségére enyhülést.
E fürdő jótekonny hatása
mindenkire, tehát a
nőkre is kiterjed.

tenni. — Kis vártatva kérte a névjegyet s azon megjegyzésemre, hogy csakis magyarul szolgálhatok, mondá: nem baj, az udvarnál ezt a nyelvet is ismerik! Csakhamar egy másik udvari zsendár altiszt jött értünk s a palota bejáratánál, melyet huszár öltözötű királyi testőr őriz kivont karddal, egy francia libériás éltes udvari lakáj várt ránk és a legnagyobb előzékenységgel mutatta a királyi palota földszinti helyiségeit. Legérdekesebb volt a nagy trónterem a pompás trónnal, finomselyem butoraival, ahol a királyi kinematograf gépezet és óriási vászon van elhelyezve; ekkor érkezett oda egy polgári udvari tiszt, aki francia nyelven szólított meg, majd szerbül folytatva magyarázatait, figyelmessé tett a párizsi és müncheni képekre, azután hogy e teremben nyitja meg a skupstinát, továbbá itt vannak az udvari bálók, mutatta a diplomácia termét, a királyi ebédlőt, ahol éppen akkor terítettek, ó sévre porcellán és ezüst eszköz. minden terítékhez négyféle pohár, finom velencei kristály üvegből. Itt egy gyöngyragylóból készített remek faragványt mutatott, amelyet egy orosz kolostor szerzetesei ajándékoztak a királynak.

— Továbbá bemutatta a török dohányzó termét, ahol a király minden étkezés után a meghitt urakkal elcseveg egy ideig. — Végre a pompás nyitott koridorra vezetett, amely pompás várótermeket képez, aranyozott tonett nádszékekkel, mint a budai kir. várpalotában vannak. Onnan a legbelső udvarra vezetett, ahol pálmák közt egy párizsi szobrász művész által készített I. Péter király életnagyságú mellszobra van és mindkét oldalán a müncheni műépítészet remeke, diófából faragott diszlep-esők vannak, amelyekben csakis a királyi család járhat fel és le.

De miután a királyi család az első emeleten levő felső lakosztályban tartózkodott, az udvari tiszt a további kalauzólást sajnálkozására nem folytathatta, igérvén, hogy más alkalommal, ha a királyi család távollétekor jövünk, pótolni fogja. Ebéd után elmentünk a kalimagdán szép sétányán át a felső várba, ahol a fegyencek munkáit tekintettük meg, továbbá a régi ágyukat és élveztük a szép kilátást Zimony és Pancsova felé, végre bementünk a várban levő 100 méter mély római kútba, onnan egy török pasa sírját megtekintve, tramvain elmentünk a katonai akadémiát és az etnográfiai muzeumot megtekinteni, mely igen érdekes. — Itt találkoztunk mintegy 60—70 főből álló cseh turistákkal. A kis és ózondús Topcsiderben megtekintettük a néhai Obrenovics Milos fejedelem nyaralóját is — Előtte van a park legszebb részlete.

Este a Roszija előtt 7—11 óráig nagy katonai hangverseny volt. — Ma pedig az érdekes történelmi muzeumot és képházat néztem meg, De a legtöbb dolog rendezetlenül, el van zárva, mert mintegy 20 teremre volna a muzeumnak szüksége.

Ezen balkán város a fejlődés kezdő stádiumában van, igen előzékenyek, nagy barátságossággal üdvözlik a radikális szerb testvéreket és az azokkal barátságban élő magyar testvéreket. F.

HIREK.

Időjárásunk a napok óta tartott nagy forróság (30—34° R.) után csütörtök óta őszire, hidegre változott. Már szerdán este megindult az eső, mely főleg csütörtök valóságos árrban zuhogott, átázta a száraz földet, eltüntetve azt a rengeteg nagy port, mely kivált a Petőfi utcában hetek óta elmaradt utcaöntözés miatt tűrhettelené vált s a szobák szellőztetését lehetlenné tette. Zivatar is volt, sőt a villám a

Kliszán lecsapott egy szalmakazalba s azt fe-lygyújtotta és majdnem emberáldozatot követelt, amennyiben ugyanakkor Baumhauer műszaki tiszt a kazal közvetlen közelében dolgozott, annyira közel, hogy a villám szelét egész testében érezte.

Esküdtek kisorsolása. A kir. törvényszék mint esküdtszék által f. októberben tartandó végtárgyalásokra kisorsoltattak r e n d e s esküdteknek: Popper Béla, Eppinger Miksa, Lenkei Imre, Dr. Lusztig N., Somogyi Bernát, Fischer József, Fehér József, Hajek Fülöp, Gellért Károly, Schwarcz Vilmos, Szabó Lajos, Prendl József, Komlós Rezső, Miroszávlyevics K., Schwarcz Ignác, Hoffmann Mátyás, Dr. Szlávi Kornél, Wolf Samu, Zsivora Pál, Ziegler O., Theodorovics Gy., Rónai Balázs, Pusics György, Paul Keresztély, Paquor József, Roth Vilmos, Resch Miklós, Mayer József, Dr. Rátvay János, Steiner Gyula; helyettes esküdteknek: Nagy Béla, Ott Ignác, Tyosizs S., Eckfeld A., Altwirth J., Grosz A., Marecskó A., Milovánovics Szv., Téringer A., Tóth Antal.

Iskolalátogató. Az újvidéki áll. polg. fiúiskolához Baranyai Gyula szegedi áll. polg. iskolai igazgató nevezetett ki 1910—11. tanévre iskolalátogatóvá.

Halálozás. Stefanovits Zsarkó rendőrkapitányt súlyos vesztés érte aug. 31-én, midőn édesatyja: Benjamin hosszabb betegség után, életének 75-ik évében meghalt. Temetése szept. 1-én g. kel. szerb egyházi szertartás szerint, nagy részvét mellett ment végbe.

Anyakönyvi hír. Az újvidéki anyakönyvi hivatalnál aug. 26—tól szept. 2-ig bejelentett születések 23, még pedig 14 fiú, 9 leány; meghalt: 9.

Lövészet. A f. aug. 20., 21. és 28-án megtartott királylövészet alkalmával összesen 1380 lövés tétetett. Díjnyertes lőn, még pedig: találó lövésért: Stoy V. 5 27 — egyuttal lövészkirály —, Burmann S. 5 21., Witz F. 4 20, Lobenstein K. 4 18, Hmberí M. 4 18, Tausch J. 3 14, Derner L. 3 13; mély lövésért: Wachtl Imre (X), a Czeypek-féle arany nyertese, Emberi M., Lobenstein K., ifj. Zanbauer Á. (X), Fischer J. és Massong P. (IX). — Ma vasárnap, szept. 4-én az 5-ös céllapokra lőnek 150 m. távolba. A lövöldében ugyanakkor d. u. sétatangverseny, este pedig tánc lesz.

Szakgyűlés. Az újvidéki szervezett szabómunkások vasárnap délután 4 órakor a fehér ökör vendéglőben 1. a szabómunkások gazdasági helyzete, 2. a szervezkedésnek célja és haszna és 3. a sajtó napirenddel szakgyűlést tartanak.

Ajánlkozás. Jó családból való, 13¹/₂ éves, 2 polg. osztályt végzett egyes fiú. vegyes esetleg divatáru kereskedésbe tanoncul ajánlkozik. Cim a hiadókivatalban.

Szülők figyelmébe ajánljuk a hirneves Lovas-féle Zeneconservatorium igazgatóságának értesítését, mely szerint uri fiukat elvállal teljes ellátásra (internátus), szigoru szeretetteljes nevelésre, iskolai tanulmányaik felügyeletével és zenei tanulmányaik továbbképzésével. Írásbeli felvilágosítást e tekintetben készséggel ad az igazgatóság. Köztudomásu, hogy a Lovas-féle Zene-Conservatoriumban, (Budapest, Adrassy ut 67) végzett növendékek művészi és zene-pedagógiai oklevelet nyernek. Eddig végzett növendékei mind tanári, karmesteri, kántori állásban vannak és zeneiskola tulajdonosok. Saját érdekükben cselekszenek tehát a t. szülők, ha az intézet évkönyvét, melyet ingyen és bérmentve küldenek, megkérlik és gyermekeiket zeneileg e kiváló Conservatoriumban képeztetik.

A gőzgépezők és kazánfűtők legközelebbi képesítő vizsgái Szegeden szept. hó 18. napján d. e. 9 órakor a szegedi alsó szivattyutelepen fognak megtartatni. A vizsgálati kérvények kellően felszerelve a m. kir. ker. iparfelügyelőséghez (Tisza Lajos-kbrut 61.) beküldendők.

Jogi vizsgákra való készülés megkönnyítése. Dr. Dobó jogi szemináriuma Kolozsvárt azok érdekében, akik jogi vizsgáikat szeptember hónapban, avagy esetleg később akarják letenni, de Kolozsvárt szigorlatuk előtt csak rövid ideig tartózkodhatnak, tankönyveket helyettesítő s az összes szigorlati kérdéseket felőlelő jegyzeteit már most kikölcsönözi, az illetőket szigorlatuk előtt pár napi rekapituláló kurzuson előkészíti s végül többszöri próbaszigorlaton az egész anyagból kikérdezi. Aki jogvégzett, azt három hónap alatt doktorátushoz juttatja az intézet, mely a kolozsvári összes jogi vizsgákra előkészít. Tanrendszerét és működését ismertető könyvét „Tájékoztató a jogi szemináriumról“ díjmentesen megküldi.

Rákosi Viktor nemcsak a felnőttek legkedvesebb humoristája, hanem a gyermekeké is. Most pompás humoros történet-sorozatot ír Stefkó bácsi esetei címmel Sebők Zsigmond és Benedek Elek képes gyermeklapjába, a *Jó Pajtás*-ba. Ezek a történetek, nemkülönb Dörmögő Dömötör újabb kalandjai a dobsinai jégbarlangban adják meg most a lap vidám jellemét. De vidám, derült hangulatu benne minden: Lampérth Géza verse és elbeszélése, Holló Sári és Elek nagyapó meséi, Mihály Rezső művészi képe, kacagató tarka történet, Dánielné Lengyel Laura regénye a török idők-ből. Rejtvények, szerkesztői iratok egészítik ki a szám tartalmát. A *Jó Pajtás* előfizési árai: egész évre 10 K, félévre 5 K, negyedévre 2 K 59 f. Előfizetési pénzek Budapest. IV., Egyetem-utca 4. szám alá küldendők,

A hölgyeknek a legkedveltebb arcszépítő mely joggal mondható páratlanak, kétségtelenül a híres Földes-féle MARGIT-CRÉME, mely valóban meghódította a világ hölgyközönségét. Sőt urak is használják, mert teljesen ártalmatlan. a bőr mindennemű tisztátalanságát, szeplőt, pattanást, miteszert stb. gyorsan és biztosan eltávolít, az arcot üdévé, fiatallá varázsolja. Nemesak az arcból, hanem a nyak, váll és kéz fehéritésére, finomítására is használják. Nagy tégely 2, kicsi 1 kor. minden gyógyszerárban. Póstan küldi: Gutori Földes Kelemen gyógyszerész, Aradon.

Aki tudja, hogy manapság nem kell boszszankodni amiatt, hogy a padlóra kent fény-máz lassan szárad, ragad, vagy elkopik, az csak a hatóságilag védjegyzett valódi Eisenstädter-féle Eglasine padlófény-máz használja, amely három óra alatt megszárad és a padló-nak utánozhatatlanul szép, évekig tartó fényt kölcsönöz. Az Eglasine padlófény-máz minden nagyobb festék- és fűszerkereskedésben kapható. Egyedüli gyáros: Eisenstädter Testvérek fény-mázgyára Bécs, IV 1. Ügyeljen a védjegyre, amely egy páncélos lovagot ábrázol és minden dobozon látható.

Cantani tanár, a nápolyi királyi egyetemi klinika híres vezetője, tudományos előadásaiban a következőképpen nyilatkozik:

„Én a természetes **Ferencz József**-keserűvizet **cukorbaiban** szenvedő betegeimnél, akik szigoru kezelés alatt állanak, kitünő eredménnyel alkalmazom. A Ferencz József viz éhgyomorra használva javítja az emésztést és teljes pótolja a karsbadi természetes ásványvizet.“

Az ásványvízkereskedésben kifejezetten valódi „Ferencz József“-keserűvizet kell kérni; a hol pedig nem kapható, onnan a legjobb közvetlenül a Ferencz József-keserűvízforrások szétküldési igazgatóságához, Bpsten, fordulni,

Nyiltér.

Tekintetes Városi Ártézi Jódosfürdő Igazgató-ságának

Ujvidék.

Hat hónap óta oly magas mérvű ideggyulladásban szenvedtem, hogy lábamra nem tudtam fellépni és hordszéken kellett magam vitennem s már-már azt kellett hinnem, hogy reffenetes bántalmimból nem tudok kigyógyulni. megkísértem minden lehetőt, de eredménytelenül, szinte minden reményemet veszve jöttem, szegedi orvosom tanácsára, Ujvidékre, az Önök fürdőjébe, hogy súlyos ideggyulladásomból kigyógyuljak.

Hála az Istennek, az Önök áldásos gyógyvize hat heti kura után lehetővé tette, hogy ismét járhatok. Ma már bot, mankó és hordszék nélkül tudok járni és ha lábaim még gyengék is, — hisz ez természetes, mert hat hónapja egy lépést sem tehettem, — hálát mondok az Istennek, hogy kétségbeesítő fájdalomimtól megszabadított és újra lábra állított.

Ezt pedig egyesegyedül az Önök immár messze vidéken nagy hírű gyógyvizüknek köszönhetem. Indítva érzem magam Önöknek a nyilvánosság útján ezt a kitüntető bizonyítványt kiállítani és kötelességemnek fogom ismerni fürdőjüket mindenkinek a legmelegebben ajánlani, mert magamról tudom, hogy az csodát tett velem. Hálámat tolmácsolom Schossberger Sándor dr. fürdőorvos urnak lelkiismeretes és gondos gyógykezeléséért.

Szeged, 1910. augusztus 29.

Tisztelettel:
Jenei Mihályné
mérnök neje.

Felelős szerkesztő: **Zanbauer Ágoston.**
Politikai főmunkatárs **Medveczky Imre.**
Laptulajdonos: az újvidéki függetlenségi és 48-as párt.

Hirdetmény.

Löbl Bertalan volt tündéresi kereskedő csödtömegéhez tartozó ingóságok az üzleti berendezéssel együtt rövid időn belül el fognak adatni.

Az üzlet falusi vegyeskereskedés volt; van benne fűszer-, vas-, rövid-, vászon-, batizt árú sat.

Felhívom az érdeklődőket, hogy az áru-raktárt ajánlattevés előtt tekintsék meg. F. évi szeptember hó 7-ikén és 8-án, *syerdán és csütörtökön*, mindenkor délután 2—6 óra között az áru-raktár Tündéresen, a helyszínén megtekinthető lesz, a hol ugyanakkor a szükséges felvilágosítások is kaphatók.

Az eladás időpontja és feltételei később fognak megállapítani és közhírré tétetni.

Titel, 1910. szeptember hó 2-án.

dr. Jaksits Zsarko ügyvéd
tömegmondnok.

BARTH DOMONKOS könyvkötő és dobozkészítő Ujvidék, Zrinyi Ilona-utca 75.

Állandó raktáron tart: üzleti és jegyzőkönyveket minden nagyságban, női kalapdobozt 80 fillértől, posta és szabó skatulyákat 50 fillértől felfelé — jobb mint a bőrönd, mivel könnyű, igen erős és tartós! Dobozok mérték szerint, valamint postai megrendelések azonnal szállítanak és olcsó árban számíttatnak. Könyvkötések legmodernebb kivitelben; kívánatra minták a házba küldetnek. Elvállalok szakmamba vágó mindennemű munkákat s kezeskedem a legjobb kivitelről.

Teljes tisztelettel
BARTH DOMONKOS.

1—52

Eladó ház.

Árpád utca 11. szám alatti ház, mely áll 2 szoba, konyha, éléskamarából, a hozzátartozó kerttel és udvarral szabad kézből olcsón eladó.

Bővebbet ugyanott a háztulajdonosnál.

Az 1526. augusztus 29-iki mohácsi csatáról.

II.

Tomory az ellenséges hadseregben szolgáló keresztények, vagy keresztény szülöktől származottakkal folytatott tárgyalásokat, a németekkel és olaszokkal. A visszavonulás már lehetetlennek látszott.

Ugyanakkor érkeztek a hadiszerekkel meg- rakott hajók Budáról, a pécsiek 9 ágyujával is, Thurzó Elek 200 gyalogosa néhány ágyuival, ő maga a veszprémi püspökkel Budán maradt a királyné őrizetere. — Az ütközet előtti vasárnap pedig a horvát bán 3000 lovassal és ennél jóval kevesebb gyalogossal, másnap megjött Erdődi Simon zágrábi érsek testvérével Péterrel, 700-nál több lovassal, Acél István 300 lovassal, kiket Bornemisza küldött a királynak néhány ezer arannyal, az nap estefelé Szerecsen János 2000-nél több Lráva melléki gyalogossal, ezek közt volt Móre Fülöp pécsi püspök László testvérével. Összesen 24—25 ezer ember volt együtt, a törököknek 300.000 emberével szemben, mely sereg csak 2 mérföldnyi távolságban volt.

Ráskay Gáspár, Török Bálint és Kál- lay Jánosra bízták a királyt, Tarczai Miklós volt a testőrség vezére. Korlátkövi Péter és a lengyel Trepka András, két udvari főkapitány is ott volt. Továbbá az esztergomi érsek, a zágrábi, a pécsi, a szerémi, a győri, a váci, a nyitrai és a boszniai püspök, a fehérvári prépost, azután Cetricz Ubald és Acél István kamarások. A király zászlóját Drágfi János országbíró tartotta.

Térjünk vissza Kemál pasa „Moháds náhmé“ című művéhez és pedig:

„A nevezett vezér (Tomory)
Ment es látta, hogy a munka már be van fejezve,
Ezt a hívők-maguk vittek veghez.

És nemsokára azt is megtudta, hogy szeren- csétlen csillagzat alatt született,
Hogy a benyomult sereg nem akar visszavo- nulni, inkább a halált választá“.

Az elbizakodottnak eltűnt az egész öröme, a bosszúval felt keblet sorvasztotta az epedő tűz, kétely és félelem fogta el , ő ott maradt a folyó víz partján, az ágyúk kocsijaival volt az egész tábora körülvéve, megerősítve mint egy erős vár és a helyett, hogy a harcra kész ellenség elébe ment volna, elhatározta, hogy azt azon a helyen fogja be- várni. Másrészt a csatarendező emir előre hatolt a szultán özönlő előőrseivel, a le nem küzdhető seregével, a fűszálak számával ve- telkedő hadsereggel

Ezzel odaért a jelzett sáriszaphoz és az egész erejük felhasználásával sikerült nekik könnyű módon lovaikkal, elefántjaikkal, tevé- iekkel, öszvéreikkel és az összes tábori felsze- relésekkel áthatolni.

„Hogyha a vezetők bölcsességét és az értelmi- birják.

Akkor könnyű leend a nehéz vállalat is“.

Maguk a török történetírók is beismerik, hogy az 1526-iki háború veszteségét csupán rossz vezetés, nem pedig a magyarok csekély száma, vagy más körülmény okozta.

Kemál közleménye megegyezik Kápolnai történetíró és a hadvezér véleményével. — Kápolnai azt mondja: „ha a király követi To- mory tanácsát, hogy a magyar sereg a mo- csárba gázoló hosszú török csapatokat, Ba- ranyavár, Baán és Kísfaludnál támadja meg, akkor nagyon is valószínű, hogy a törökök nemcsak hogy diadalt nem aratnak, hanem ellenkezőleg legyőzettek volna. — Kemál egész biztosra veszi a magyarok győzelmét, ha helyesen tervezték volna a mocsárban gázoló törökök megtámadását és ez volt a török hadvezetés nézete is

Ezek a tetőtől-talpig acéllal fődött tüzes

természetü gazemberek harci buzgósággal egy- szerre támadják meg az egyik hadosztályunkat, Bármihez érjenek a szikrákat szóró lándzsáik, mindent megégetnek. Részünkről a leghelye- sebb eljárás az volna, ha a gonosztevők egész csordájától hagyjuk magunkat megtámadni, sorainkkal nekik helyet engedünk, hogy ők feltartóztatlan gyorsasággal hatoljanak sorain- kon keresztül, akkor mi oldalvást támadjuk meg őket

De nem képes a mi óriási hadseregünk a régi szokás szerint sorait fölállítani, mert a podgyással fölpakolt tevék és öszvérek képe- zik a mi hadseregünk hátát, azért nem oszol- hatunk mi szét egész odáig, hogy a kimond- hatlan sok s roppant drága podgyászokhoz juthasson az ellenség, hogy esetleg ily nagy- szerü zsákmányra tehessen szert.

Mi a táborban kihireszteljük, hogy a tábor itt üjtük fel és így nagymennyiségű harcnepeket és hadiszolgákat lerázzuk a nyakunkról és csak a harcra kész vasasok és gyalogosokkal vonulunk a csatába.

A határbegek mintegy 40—50 ezer akin- dzsik (török tartalékosok) legbátrabbjait, leg- jobb lovaikkal a harctér kiválasztott síkságán állították föl azzal, hogy onnan a távolból szemléljék a csatát és addig ne vegyenek részt a harcban, míg a pogányok hadseregei hadállásaikból ki nem veretnek és megfutamodni kezdenek és csak akkor törjenek ki bűvőhe- lyeikből és támadják meg hátulról az átkozot- takat.

„Midőn a kürtök harsogni kezdtek, az utolsó ítélet volt,

Azon küzdelemben lettél volna, hogy ez a halálhangja lenne,

A reszketés fogja el kezüket, lábaikat“.

„Mint a boros kancsók a vörösborral,

Ugy teltek a koponyák vérrrel,

Ezen vérbor növelte a harcvágyat

És mindenütt folyamontként ömlött a vér.“

Menrath L. és Fia

Butoráruháza.

Ujvidék, Kossuth Lajos-utca 46-48.

Az ujonnan felépült
modern butoráruházban

mindennemű butor a leg-
nagyobb választékban.

Készen berendezett szobák
állandó kiállítása.

Mennyasszonyi kelengyék
minden árban.

Alapítatott 1843.

Telefon 87.

Szőnyeg, függöny, terítő és
mindennemű lakberendezési
cikkek legnagyobb választéka.

2-3 1 oszto
felügyeletet
német és sz
nyilik. — C

2-3 deák t
felül magyar
és zongorata
tanítónál, Al

Berlinből vis
hölgyközöns
a legújabb m
helyzetben v
nek is meg
óta műtermen
és nyitva va
bizalmat kér

hatalmának,
aldozni és
szép legyer
májfolt, mi
minden arc
tása köteles
élni, ha van
szépséget t
Kriegner

resen eltűn
simít es sz

artisztatlan

Aki ez
kell venítés
megtartja a
összes gyóg

Budape

Gy
a Schien
mert egy
s mogla
és nyger

Szülők figyelmébe.

2-3 kosztos deák teljes ellátást és gondos felügyeletet talál egy polgári családnál, ahol a német és szerb nyelv megtanulására is alkalom nyílik. — Cim megtudható a „Határőr” kiadóhivatalában.

Kosztos deákok.

2-3 deák teljes ellátásra elfogadtatik s ezenfelül magyar és német nyelvi, valamint hegedű és zongoratanítást is nyerhet: **Molnár Károly** tanítónál, Alkotmány-utca 29. 1-2.

Tanulmányutamról

Berlinből visszatérvén, van szerencsém a m. t. hölgyközönség szíves tudomására hozni, hogy a legújabb modelleket tanulmányoztam s azon helyzetben vagyok, hogy a legkényesebb izlésnek is meg tudok felelni. — Augusztus 15-c óta műtermem a legjobb munkáerőkkel ellátva és nyitva van. — További szíves pártolást és bizalmat kér teljes tisztelettel

WEITH HERMANN

1-2. Ujvidék, Rákóczi Ferenc-ut 28.

Minden nő szeret

hatalmának, vagyis szépségének fenntartására áldozni és helyesen teszi, hiszen azért nő, hogy szép legyen. Az elcsufító vörös orr, szeplő, májfolt, mitesszer, pattanás, ráncok, foltok, minden arctisztatlanság és bőrhány eltávolítása kötelessége a nőnek, vétek volna rut arccal élni, ha van megbízható tökéletes szer, mely szépséget teremt. Általában legjobban szeretik a Kriegner-féle szépítő-szereket és pedig az

Akácia-crém, mely 2-3 nap alatt minden szépség hiányt gyökeresen eltüntet, teljesen ártalmatlan, fehérit, üdít, simít és szépít. **Ára 2 korona.**

Akácia-szappan, kellemes, tartós és üdítő. **Ára 1 korona.**

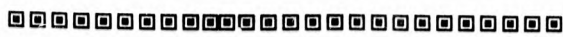
Akácia-Puder, védi a bőrt a nap és a szél befolyása, valamint arctisztatlanságok ellen. **Ára 1 korona.**

Aki ezeket a szereket használja, annak nem kell vénülettől tartania, szépségének hatalmát megtartja a legmagasabb korig. Kaphatók az összes gyógyszertárakban. Póstaizetküldés naponta.

KRIEGER Gyógyszertár
Budapest, Kálvin-tér. Baross-u 2.

Gyermekjáték

a Schicht szappannal való mosás, mert egyszerre tisztít és fehérit is, s meglakarít minden fáradságot és megröstellést!

== Telefon szám 246. ==

SPIRKA JÓZSEF
műszaki vállalata, Ujvidék.

Van szerencsém Ujvidék és környékének nagyérdemű közönségét tisztelettel értesíteni, hogy műszaki irodámat és műhelyemet f. é. augusztus 1-től Szent István-u. 5. szám alá helyeztem át.

Amennyiben kérem az eddig irányomban tanusított jóindulatu támogatásban ezentul is részesíteni s nagybecsű rendeléseivel megtisztelni, melynek ellenében biztosíthatom, hogy teljesen modernül berendezett új műhelyemben készült munkáimmal igyekeznék fogok a legkényesebb igényeket is teljes mértékben kielégíteni.

Teljes tisztelettel

SPIRKA JÓZSEF műszaki vállalata Ujvidék,
Szent István-utca 5. szám.

Vízvezetési-, légszesz-, csatornázási-, központi fűtési-, szellőztetési- és fürdőberendezések. Gőzfürdők. Angol closeettek. Pulsométerek. Hidraulikus Widder telepek. Szivattyúval kombinált hőlégmotorok. Mindenemű szivattyútelepek. Házi telefon berendezések és az összes lakatos munkálatok.

Legjobb referenciák! 1-5

Hirdetések

felvétetnek a lap kiadóhivatalában és Friedmann Sándor nyomdai műintézetében Rákóci-ut 11. sz.

Wagner Testvérek
Ujvidék.

FÜSZER-, KÁVÉ- ÉS CSEMEGE-KERESKEDES.
CSEMEGE-ÁRUKBAN DÉLMAGYARORSZÁG
LEGNAGYOBB ÉS LEGVÁLASZTÉKOSABB
RAKTÁRA.

32-50.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség becses tudomására adni, hogy a helybeli **Grand Hotel Récsei** szálloda

éttermét, sörcsarnokát és vigadóját

bérbe vettem és szeptember 1-én átveszem.

Bel- és külföldi elsőrangú szállodákban mint konyhafőnök nyert tapasztalataim révén, azon kellemes helyzetben leszek, hogy a t. c. közönség legkényesebb izlését is kielégíthetem és üzletemet a mai modern igényeknek teljesen megfelelően vezethetem.

Helyiségeim kisebb és nagyobb társasvacsorákra, lakodalmakra, összejövetelekre és bálókra a nagyérdemű közönség rendelkezésére állanak.

A t. c. közönség nagybecsű támogatásáért esedezve, maradtam

kiváló tisztelettel

LÁNG JÁNOS.

Izletes konyha, Kitűnő italok és figyelmes kiszolgálás.
Abonensek házbán és házon kívül elfogadtatnak.

A hölgyek tudják legjobban,
mily fontos a

SZÉP, ÜDE ARC,

mily hatalom és kincs az, mily
előnyökben részesül egy szép nő.

Szépnek lenni azonban nagy feladat, nem
elegendő, hogy valaki csinos, fess és kedves
legyen, hanem a legfontosabb, hogy az arcüre
tisztá legyen.

A nők tudják ezt és ezért nagy gondot
fordítanak az arcüre ápolására, a szépség fen-
tartására és emelésére.

A FÖLDES-féle

Margit-Créme

az egyedüli szer, mely 5-6-szori használat után
eltávolít kiütéseket, pattanásokat, szeplőket, máj-
foltokat és az arcot fehériti, üditi és fiatalítja.

A Földes-féle Margit-Créme teljesen ártalmat-
lan. Páratlan és csodás arcszépítő és a szépsé-
get megőrző hatását pedig fényesen bizonyítja,
hogy a Wienben rendezett „Ausstellung für
Moderne Gesundheits u. Schönheitspflege“
nagy aranyérmét és díszoklevelet nyert.

Kapható az egész világon. Tégelye 1 k.
Készíti és postán küldi:

Földes Kelemen gyógyszerész Aradon.

Kapható Ujvidéken: Grossinger Károly, Lu-
kács Zsigmond, Nenadovics V., Vuics János,
Klein Oszkár drogeriákban.

== TITOK ==

marad minden háziasszony előtt, hogy
miként kölcsönözhet a szobapadlónak
állandó, szép és előkelő szint,
amíg a valódi Eisenstädter-féle

EGLASINE

Bejegyzett védjegy. padló-fénymázt
nem használja.

Az „Eglasine“ három óra alatt
megszárad.

Kemény mint a borostyánkő,
gyönyörű tükröző szint ad.

Az „Eglasine“ teljesen
szagtalan.

Az „Eglasine“ fénye tartós,
mosható

és ezért előszeretettel hasznal-
ják konyhabutorok fé-
nyezésére is.

Kerjen mindenütt csak valódi
Eisenstädter-féle

„Eglasine“ padlófénymázt és ügyeljen az
„Páncélos lovag“ védjegyre,
amely minden dobozon látható

SZULTÁNFORRÁS

A húgyhajtó és húgysavoldó
vizek királya, bőr- és dús
lithion-tartalmu ásványvíz.

Kiváló vegyi összetételük következtében
sikerrel alkalmazható vese-, húgykő-
és hólyagbajok eseteiben, valamint
cukorbetegségeknel, csúzos bántal-
maknál; továbbá a légző- és emésztő-
szervek hurutos bajainak gyógyítására

Igazgatóság: Budapest, IV. Ferencz József-rakpart 22.
Kütközétség EPERJES.

Globus
Fém tisztítókivonat

jobban tisztít
mint minden-
féle más.

Fém tisztítószer

BERGER RIZZI gépirói, könyvvitel-
teli és gyorsírói

□□□ SZAKISKOLÁT NYITOTT, □□□

mely minden hó 1-én és 15-én kezdi az illető tanfo-
lyamot, még pedig szigorúan szakképzett, lelkiismeretes
és célszerű vezetés mellett.

A legújabb rendszerű írógépek!

A gépirás tanfolyama 2 hétig, a könyvvitelé és gyors-
írásé 4 hónapig tart. Oktatás nyerhető a német nyelvben is

DIJAK: a gépirás egész tanf. 20 kor., könyvviteli 12
kor., gyorsírói 10 kor., a német nyelvi 8 kor. havonként.
Bővebb felvilágosítás és jelentkezés Hán-utca 5. sz.

Uj butor

elköltözés miatt előnyös feltételek mellett eladó.
Bővebbet: Zrínyi Ilona-utca 32.

Fatermelő Részvénytársaság Budapest.

Mechanikai Hordógyár

BROD (Szlavonia)

Szállít mindennemű tölgyfahordót, kitűnő minőségben, mérsékelt áron

AJÁNLATOKKAL SZIVESEN SZOLGÁLUNK.

FATERMELŐ RÉSZVÉNYTÁRSASÁG.

Központi iroda: Budapest, Nádor-utca 19.

Gyártelep: Brod (Szlavonia).

Butorvevők!

Szives figyelmüket felhívjuk a HUNGÁRIA kiviteli tömörfa butorgyár

Schönberger és Léderer

GYÁRTMÁNYAIRA

UJVIDÉK, a gázgyárral szemben.

Hungária-butorok: csakis elsőrendű száraz-fából készülnek.

Hungária-butorok: szolidan, izlésesen és finoman vannak kidolgozva.

Hungária-butorok: ennek folytán nem viselik magukon a tömeg-
gyártás bélyegét; hanem szépek és tartósak.

Hungaria-butorok: oleoák, mert nem kell értük sem fuvar sem
csomagolási költséget fizetni mint a távollevő
gyárakból érkező butoroknál és nem rongálódnak
a szállítás alatt.

Hungária-butort minden vevő az eredeti gyári áron kaphat

Schönberger Lipót és Fia

újjonnan berendezett és új választékkal felszerelt butor-
kereskedésében mint a

Hungária kiviteli tömörfa butorgyár

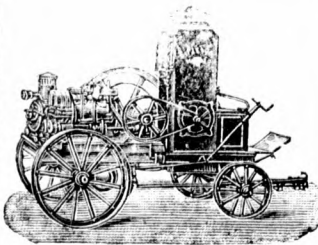
Schönberger és Léderer cég

helyi ierakatánál, Ujvidék, Kossuth Lajos-utca 7. sz.

Benzin-, szivógáz-,
nyersolaj-, gőz-, petrolin-
és világítógáz-

MOTOROK.

Benzinlokomobilok.

Plewa és Társa

gép- és motorgyár

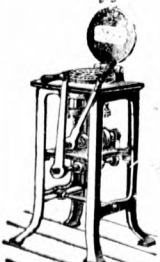
WIEN,

XVII. Wattgasse 78-80.

Sürgöncim:

Plewa, Wien-Hernals.

Kerületi képviselők kerestetnek.

Minden rendszerű és nagyságu

sütőkemencék,

keverő- és gyurógépek,

az összes sütőipari

segédgépek, eszközök és

sütőkemence-armaturák.